

AZ EURÓPAI UNIÓ SZERVEZETE, MŰKÖDÉSE ÉS JOGRENDSZERE

Az_Europai_Unio_servezete_es_jogrendszere.

TARTALOM

2

- **Az európai integráció fejlődése**
- **Az Európai Unió jogi keretei**
- **Unió polgárság és alapvető jogok**
- **Az Európai Unió felépítése és működése**
- **Az Unió költségvetése**
- **Az EU hatáskörei és politikái**
- **Magyarország az Európai Unióban**

1. FEJEZET

AZ EURÓPAI INTEGRÁCIÓ

FEJLŐDÉSE

Az európai integráció létrejötte

4

- **1950. Schuman terv** A nyugat-európai nehézipar egyesítésének terve. Robert Schuman Jean Monnet-val együtt dolgozta ki a híres **Schumann-tervet**, amelyet 1950. május 9-én tárt a nyilvánosság elé. Ezt a napot tartják ma az Európai Unió születésé
- **1951. Európai Szén és Acél Közösség** [Franciaország](#), az [NSZK](#), [Olaszország](#), [Belgium](#), [Luxemburg](#) és [Hollandia](#) az [acél](#)- és [szénkészletek](#) kezelésére a tagállamok területén, hogy megelőzzenek egy újabb háborút ([párizsi szerződés](#)). A szén- és acélipar központi ellenőrzése ugyanis lehetetlenné teszi az egyes államok önálló háborús felkészülését.
- **1952. Az Európai Védelmi Közösség és bukása** A franciák nem ratifikálták.
- **1957. Európai Gazdasági Közösség és Európai Atomenergia Közösség** A hat tagállam vámunióra lépett. A szerződés alapja az ún. „négy alapvető szabadság”: a javak, a szolgáltatások, a tőke és a munkaerő szabad áramlása lett. Az Euratom a közös és békés atomenergia-politikák összeegyeztetésére alakult.

Az integráció Maastrichtig

5

- **Belső integráció**
- **Első bővítések**
 - 1973. Dánia, Írország, Egyesült Királyság
 - 1981. Görögország
 - 1986. Spanyolország, Portugália
- **1986. Egységes Európai Okmány**
 - Elfogadásának okai Az uniós jogszabályok összefoglalói
 - Politikai területek Célkitűzés: az uniós intézmények megreformálása a Portugália és Spanyolország csatlakozására való felkészülés céljából
 - Intézményi változtatások

Maastrichttől Nizzáig

6

- **1992. Maastrichti Szerződés**

- Pillérszerkezet, politikák az első és legfontosabb az **Európai Közösségek**, a második a **közös kül- és biztonságpolitika**, a harmadik pedig a **bel- és igazságügyi együttműködés** voltak.
- Intézményi változtatások
- Döntéshozatali változtatások kiterjesztette a többségi döntéshozatalt a Tanácsban. bevezette az **együtdöntési eljárást**, melynek segítségével a Parlament a Tanács mellett társdöntéshozó szervvé vált.

- **1995. Bővítés**

- Ausztria, Finnország, Svédország

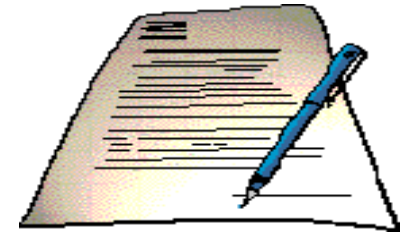
- **1997. Amszterdami Szerződés**

- Politikai hatás Eu keleti bővítése akár 10-14 új tagot jelenthetett/felkészülés
- Intézményi, döntéshozatali változások A menekültügyi és bevándorlási politikát, a külső és belső határellenőrzést, valamint az igazságügyi együttműködést polgári jogi ügyekben áttemelték az **Unió három pillére** közül a harmadikból az elsőbe. A **schengeni egyezményt** beemelték az EU intézményi keretébe.

Nizzától Lisszabonig I.

7

- **2001. Nizzai Szerződés**
 - S szerepe, elfogadásának okai
 - Hatása a döntéshozatalra
 - Megerősített együttműködés
- **2002-2003. Európai Konvent**
 - Összehívásának okai a az Európai Unió tervezett alkotmányának kidolgozására jött létre. Az unió történetében ez volt a második ilyen javaslattevő testület
 - Eredményei
- **2004. Az Alkotmányszerződés, bukása és a „szerződéses válság” feloldása**

Nizzától Lisszabonig II.

8

- 2004. Keleti bővítés
- Az integráció elmélyítése:
 - 1999. (2002.) €
 - 2000. Lisszaboni stratégia
 - 2000. Alapjogi Charta
 - Európai Védelempolitika

2. FEJEZET

AZ EURÓPAI UNIÓ JOGI KERETEI

Az uniós jog jellemzői

10

- **Létrehozásának okai**
- **Az uniós jog forrásai**
 - Elsődleges jogforrások (tartalma, elfogadása)
 - Az EU jogi aktusai
 - Rendelet, irányelv, határozat
 - Ajánlás, vélemény
 - A kül- és biztonságpolitika jogi aktusai
 - Az *acquis* fogalma "közösen elért" dolgokat; „közösségi vívmányok”

Az uniós jog jellege

11

- **Az uniós jog viszonya**
 - A nemzetközi joghoz
 - A tagállamok belső jogához
 - Elsőbbség elve
 - Előfoglalás elve
 - Közvetlen alkalmazhatóság
 - Közvetlen hatály
- **A Bíróság szerepe**
- **Jogharmonizáció**

3. FEJEZET

UNIÓS POLGÁRSÁG ÉS ALAPVETŐ JOGOK

Uniós polgárság

13

- **Az uniós polgárság jellege**
- **Pótlólagos jogok**
 - Szabad mozgás
 - Választás és választhatóság
 - Diplomáciai és konzuli szolgálat
 - Petíció

Az EU demokratikus működésének alapelvei

14

- **Demokratikus egyenlőség elve**
- **Képviseleti demokrácia elve**
- **Részvételi demokrácia elve**
 - Állampolgári kezdeményezés

Alapvető jogok

15

- **Az Alapjogi Charta**
 - Elfogadása
 - Jogi jellege
 - Viszonya a Szerződéshez
 - Területei

4. FEJEZET

AZ EURÓPAI UNIÓ FELÉPÍTÉSE ÉS

MŰKÖDÉSE

Az EU intézményei I

17

- **Európai Tanács**

- **Szerepe** az Európai Unió (EU) állam- és kormányfőinek, valamint az Európai Bizottság elnökének a találkozója
- **Összetétele**
- **Elnöke**
- **Eljárása**

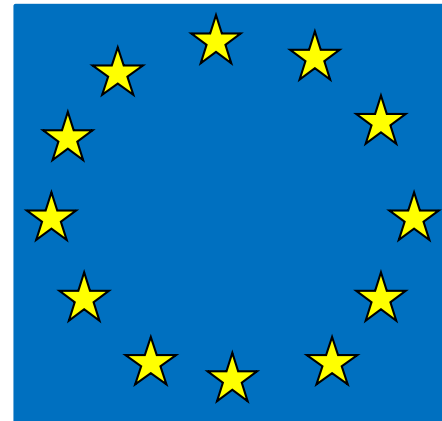
- **EU Tanácsa**

- **Szervezete** Az **Európai Unió Tanácsa** az Európai Parlamenttel közösen alkotja az Európai Unió (EU) törvényhozó szervét. Minden tagállam kormányának a miniszterét tartalmazza. Az Európai Unió Tanácsát a hivatalos uniós dokumentumok helyenként *Tanácsként* említik és gyakran hivatkoznak rá **Miniszterek Tanácsa** néven
- **Soros elnökség** A Tanács **soros elnökségének** teendőit a tagállamok rotációs alapon, fél éven keresztül látják el.
- **Szavazási rend**

Az EU intézményei II.

18

- **Bizottság**
 - Összetétele, felépítése
 - Szerepe az Európai Unió (EU) döntés-előkészítő és végrehajtó szerve
 - Külügyi és biztonságpolitikai főképviselő
 - Európai Külügyi Szolgálat
- **Európai Parlament**
 - Szerepe
 - Választása és összetétele
 - Munkarendje

Az EU intézményei III.

19

- **Bíróság**
 - Feladatai
 - Összetétele
 - Eljárásai
 - Törvényszék
- **Számvevőszék**
- **Központi Bank és Központi Bankok Európai Rendszere**

Tanácsadó és egyéb szervek

20

- Gazdasági és Szociális Bizottság
- Régiók Bizottsága
- Európai Beruházási Bank
- Európai Ombudsman

Döntéshozatal

21

- **Bizottság szerepe**
- **Tanács szerepe**
- **Parlament szerepe**
- **Jogalkotási eljárások**
 - Rendes jogalkotási eljárás
 - Különleges jogalkotási eljárások
 - Konzultáció
 - Hozzájárulás 1-2

Felülvizsgálati eljárások

22

- **Rendes felülvizsgálati eljárás**
 - Konvent
 - Kormányközi konferencia
- **Belső politikákra vonatkozó egyszerűsített felülvizsgálat**
- **Általános átvezető záradék**
- **Különleges átvezető záradékok**
- **Vészfékezáradékok**

5. FEJEZET

AZ UNIÓ KÖLTSÉGVETÉSE

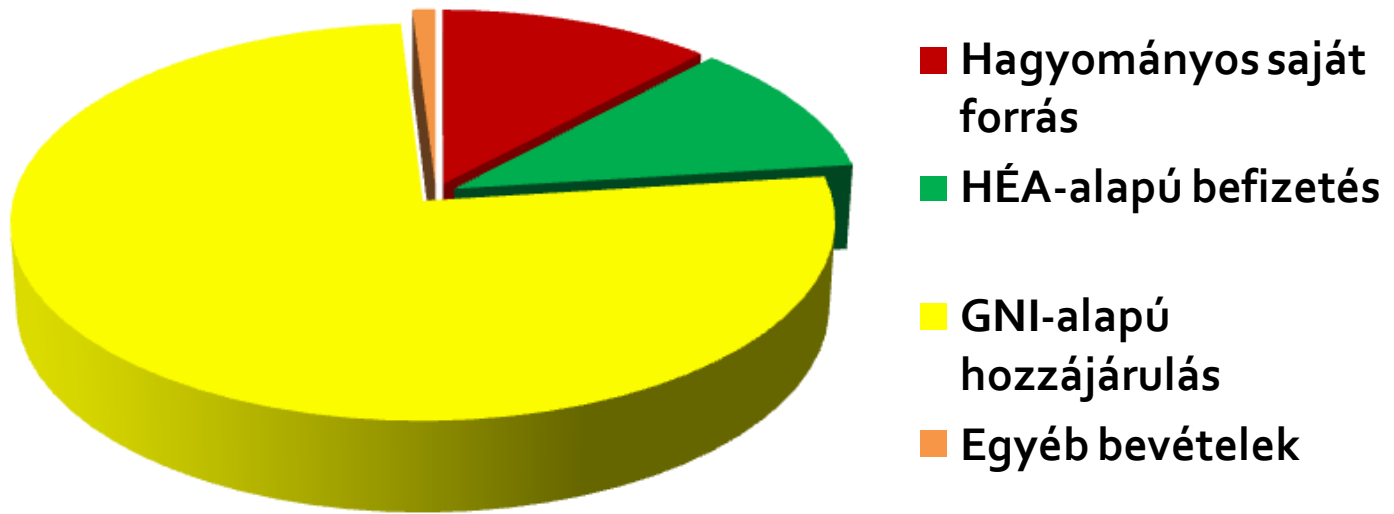
Költségvetési alapelvek

24

- A teljesség és pénzügyi pontosság elve
- Az éves jelleg elve
- Az egyensúly elve
- Az elszámolási egység elve
- A globális fedezet elve
- A specifikáció elve
- A megbízható pénzügyi menedzsment elve
- Az átláthatóság elve

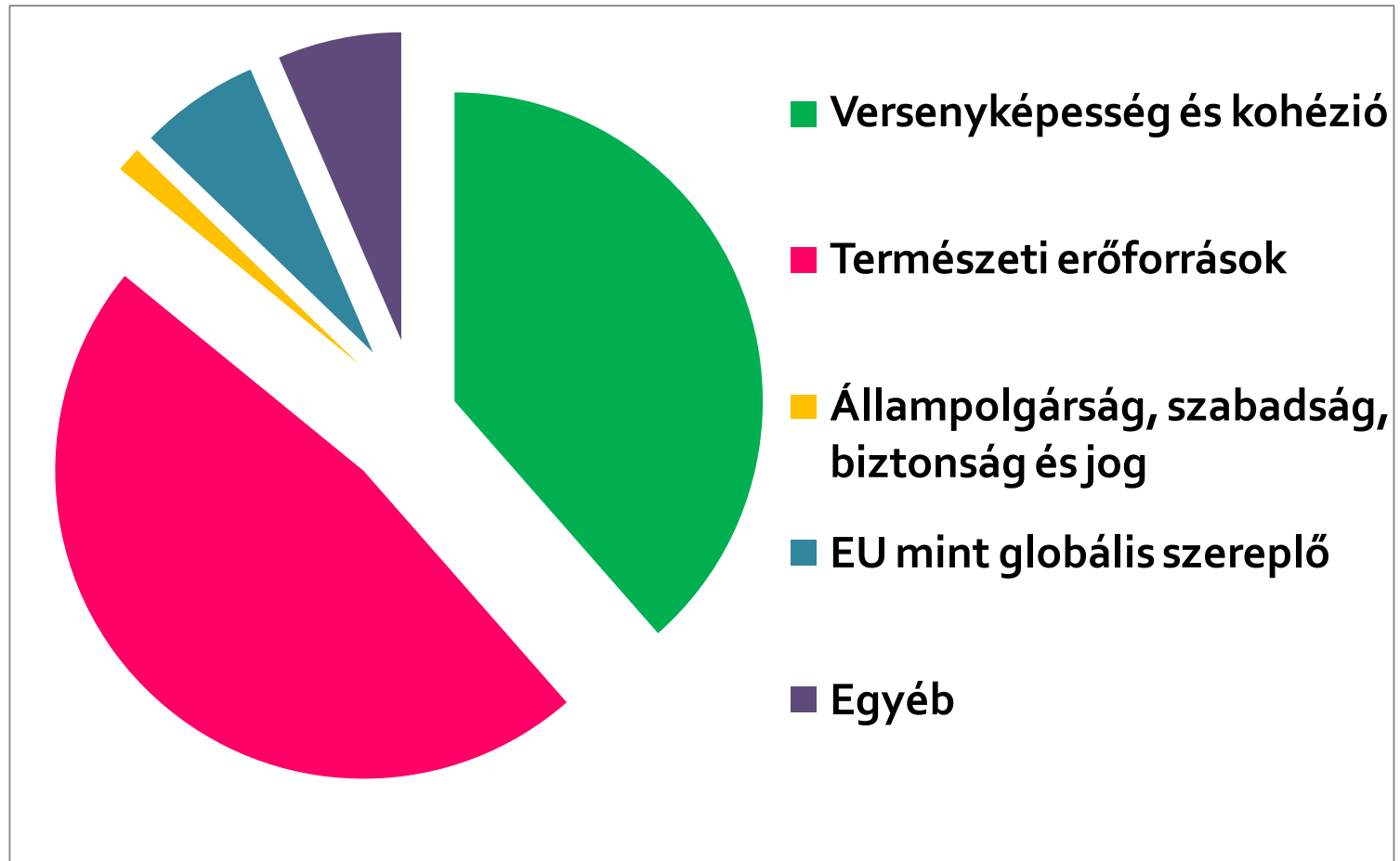
Saját források

25

Kiadások

26

Többéves pénzügyi keret és éves költségvetési eljárás

27

- **Többéves pénzügyi keret**
 - Pénzügyi perspektívák
 - Eljárás
- **Éves költségvetés**
 - Bizottság → Tanács → EP
 - Egyeztető bizottság

6. FEJEZET

AZ EU HATÁSKÖREI ÉS POLITIKÁI

Vámunió

29

- **1968. vámunió**
 - Vámok
 - Vámjellegű díjak
 - Diszkriminatív adók
- **Közös vámtarifa**
- **Mennyiségi korlátozások felszámolása**
- **Kivételek**

Versenyszabályok

30

- **Bizottság kiemelt szerepe**
- **Verseny korlátozása**
- **Vállalkozásokra vonatkozó versenyjogi szabályok**
 - Korlátozó magatartás tilalma
 - Piaci erőfölénnyel való visszaélés tilalma
 - Piaci koncentrációk ellenőrzése
- **Államokra vonatkozó versenyszabályok**
 - Állami támogatás
 - Állami vállalatoknak nyújtott támogatás

Monetáris politika (€)

31

- **Euró bevezetésének szakaszai**
 - 1994. liberalizáció
 - 1994-1999. kidolgozás
 - 1999. bevezetés (2002. készpénz)
- **Maastrichti kritériumok**
 - Árstabilitás
 - Kamatok konvergenciája
 - Árfolyamok stabilitása
 - Stabil költségvetés
- **Eurocsoport**

Kereskedelempolitika

32

- Tagállami kétoldalú megállapodások vége
- Vámunió és versenyszabályok
- Áruk, szolgáltatások, szellemi tulajdon
- Bizottság kiemelt szerepe
- Eljárás
- Társulási megállapodások

Nemzetközi megállapodások

33

- Kizárólagos EU hatáskör, ha
 - Uniós jogszabály írja elő
 - EU hatásköreinek gyakorlásához szükséges
 - Hatással van uniós szabályokra
- Funkcionális szerződéskötési képesség
- Területek
- Eljárás

Belső piac

34

- **4 alapszabadság:**
 - áruk,
 - szolgáltatások,
 - tőke,
 - személyek

Szociálpolitika

35

- Az Egységes Európai Okmány szerepe
- Szociális Charta
- Amszterdami Szerződés szerepe
- Területek
- Eljárás

Gazdasági, társadalmi és területi kohézió

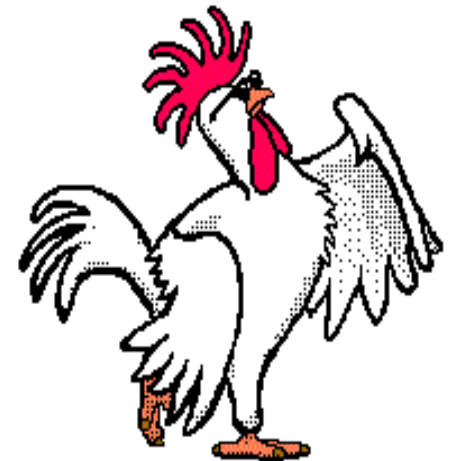
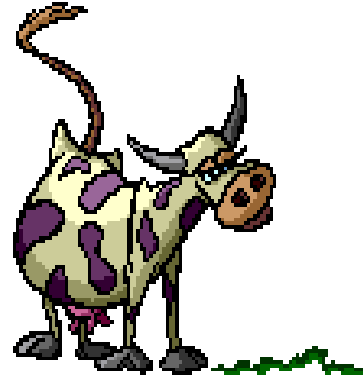
36

- **Strukturális alapok**
 - Európai Regionális Fejlesztési Alap
 - Európai Szociális Alap
- **Kohéziós Alap**
- **Fő célkitűzések 2007-2013**
 - Konvergencia
 - Regionális versenyképesség és foglalkoztatás
 - Európai területi együttműködés

Mezőgazdaság és halászat

37

- **Célok**
- **Alapelvek**
 - Közösségi preferencia
 - Egységes piac
 - Pénzügyi szolidaritás
- **1992-es reform elemei**
- **2003-as reform elemei**
 - Összevont gazdaságtámogatási rendszer
 - Közvetlen kifizetések csökkentése
 - Horizontális célkitűzéseknek megfelelés
 - Vidékfejlesztés erősítése

Környezetvédelem

38

Célkitűzések:

- ▣ Környezet minősége
- ▣ Emberi egészség
- ▣ Természeti erőforrások
- ▣ Problémák kezelése nemzetközi összefogással
- ▣ Éghajlatváltozás

Alapelvek:

- ▣ Szennyező fizet
- ▣ Megelőzés
- ▣ Elővigyázatosság
- ▣ Helyreállítás a forrásnál

Területek

Eljárás

Közlekedés, transzeurópai hálózatok (TEN)

39

- **Egységes belsőpiac**
- **Liberalizáció 1998-ra**
- **Környezetvédelem**
 - Vasút
 - Városi tömegközlekedés
- **Eljárás**
- **TEN**
 - Közlekedés
 - Telekommunikáció
 - energia

Energia

40

- **Új terület**
- **Célkitűzések:**
 - az energiapiac működésének biztosítása
 - az energiaellátás biztonságának garantálása
 - energiahatékonyság és –takarékoság
 - új és megújuló energiaforrások alkalmazása
 - energiahálózatok összekapcsolása
- **Szolidaritás**
- **Eljárás**

Szabadság, biztonság és jog

41

- **Maastricht: 3. pillér**
 - Területek
- **Amszterdami Szerződés**
 - Közösségiesítés
 - Schengen
 - Új rendőrségi és bűnügyi együttműködés
- **9/11 hatásai**
- **Pillér-szerkezet megszűnésének hatásai**

Kutatás, technológiafejlesztés

42

- **Versenyképesség a világpiacon**
- **Területei**
- **Európai kutatási térség**
- **Eljárás**

Fejlesztési támogatás

43

- **Célok:**
 - ▣ Fejlődők integrálása a világgazdaságba
 - ▣ Fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődés
 - ▣ Szegénység elleni küzdelem
 - ▣ Emberi jogi és demokratikus normák
 - ▣ Biztonsági vonatkozások
 - ▣ Katasztrófák által sújtott területek segítése
- **Területek**
- **Segélyek**
 - ▣ Szerződéses
 - ▣ Egyedi
- **Humanitárius segélyek**

Gazdaság és foglalkoztatás

44

- **Célok:**

- Fenntartható, kiegyensúlyozott gazdasági fejlődés
- Szociális védelem
- Foglalkoztatás növelése
- Energia szolidaritás

- **Integrált iránymutatások**

- Átfogó gazdaságpolitikai iránymutatások
- Foglalkoztatási iránymutatások

- **Eljárás**

Kül- és biztonságpolitika

45

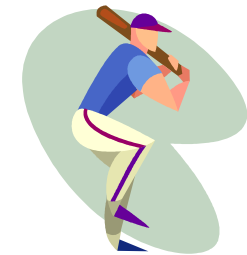
- **Intézmények**
 - Főképviselő
 - Külügyi Szolgálat
 - Politikai és Biztonsági Bizottság, Katonai Bizottság, Katonai Törzs
- **Jogalkotási aktusok**
 - Általános iránymutatások
 - Határozatok
- **Döntéshozatal**

Támogató, összehangoló, kiegészítő hatáskör

46

- Emberi egészség védelme
- **Iparpolitika**
- Kultúra
- **Idegenforgalom**
- Oktatás, szakképzés, ifjúság, sport
- **Polgári védelem**
- Igazgatási együttműködés

7. FEJEZET MAGYARORSZÁG AZ EURÓPAI UNIÓBAN

Kapcsolatok alakulása

48

- **Európai Megállapodás**
- **Csatlakozási kritériumok**
 - Koppenhágai kritériumok
- **Csatlakozási tárgyalások**
 - Screening
 - Érdemi tárgyalások
- **Csatlakozási szerződés elemei**

Az EU és a magyar közigazgatás

49

- **Nemzeti és uniós közigazgatási szint kapcsolata**
- **Közigazgatás területi szintjei és regionalizmus az EU-ban**
- **Európai Közigazgatási Térség**

Magyar modell

50

- **Alapelvek**
 - A miniszteri vagy miniszteriális felelősség elve
 - Az egyközpontú kormányzati koordináció elve
 - A magyar álláspont egységes képviselésének elve
 - Megfelelő kapcsolat a politikai és a közigazgatási szféra között